

Sprawozdanie z realizacji systemu oceny jakości kształcenia

w roku akademickim 2014/2015

Wydział Teologiczny

Ankietyzacja

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Ankietyzacją objęto wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Teologicznego prowadzących zajęcia w roku akademickim 2014/2015. W prowadzeniu ankietyzacji zastosowano przepisy Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia (SDJK -O-U8). Wypełnione ankiety, zgodnie z regulaminem, dostarczono do Zakładu Analizy Ankiety Ewaluacyjne, istniejącego w strukturze Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego. Wyniki badań przeprowadzonych w obu semestrach roku akademickiego 2014/2015 nie są jeszcze znane.

Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia otrzymała i zapoznała się natomiast z ogólnymi wynikami badań za rok akademicki 2013/2014. Komisja nie miała wglądu do indywidualnych ocen pracowników, które znajdują się w posiadaniu Dziekana Wydziału. W gestii Dziekana leży decyzja o zapoznaniu każdego z pracownika z jego indywidualnymi ocenami.

Średnia studencka ocena pracowników we wspomnianym roku w odniesieniu do poszczególnych grup pracowników kształtowała się następująco: asystent – 4,40; adiunkt – 4,21; pracownik samodzielny – 4,20. W porównaniu z okresem dwóch poprzednich lat, ocena ta była na zbliżonym, choć minimalnie wyższym poziomie. Jedynie ocena adiunktów w relacji do roku 2012/2013 (ocena: 4,23) wypadła nieco gorzej. W skali ogólnouczelnianej, uwzględniającej ogólną średnią studencką ocenę pracowników, Wydział Teologiczny uzyskał ocenę 4,27, co pośród 9 uczelnianych jednostek poddanych ocenie, uplasowało go na IV miejscu (I miejsce zajęły Jednostki międzyuczelniane z oceną 4,44).

Wnioski

Hospitacje zajęć

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

W roku akademickim 2014/2015 trwały prace nad opracowaniem regulaminu i harmonogramu hospitacji zajęć na Wydziale Teologicznym. W związku z tym nie przeprowadzono żadnych hospitacji zajęć i nie istnieje żadna dokumentacja z tego zakresu. Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia opracowała harmonogram hospitacji, który będzie obowiązywał w roku akademickim 2015/2016. Harmonogram ten wytycza następujące etapy:

1. Do dnia 31.10.2015 r. kierownicy poszczególnych katedr powinni przygotować program hospitacji i następnie przekazać do dziekanatu.
2. Hospitacje zajęć dydaktycznych asystentów i adiunktów, doktorów habilitowanych i profesorów powinny być przeprowadzone do końca zajęć I semestru roku akademickiego

2015/2016.

3. Do dnia 01.03.2016 r. należy złożyć w dziekanacie pisemne sprawozdania z hospitowanych zajęć.

Wnioski

Realizacja praktyk studenckich

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Wydział Teologiczny prowadzi cztery kierunki studiów, na których realizowane są praktyki studenckie.

Teologia: Praktyki pedagogiczno-katechetyczne studentów teologii funkcjonują jako integralna część ich przygotowania do pracy nauczyciela. Obejmują zarówno praktyki śródroczne (w ciągu roku akademickiego), jak i praktyki ciągłe (we wrześniu). Praktykami byli objęci studenci od II do V roku specjalności katechetyczno-pastoralnej i VI roku specjalności kapłańskiej. Ich liczba odpowiadała wymaganiom zawartym w przepisach oświatowych. Praktyki realizowane były w placówkach oświatowych na różnych poziomach edukacyjnych pod opieką wyznaczonych pracowników naukowo-dydaktycznych (ks. dr hab. Jerzy Kostorz, np. UO; ks. dr hab. Jan Kochel, np. UO; ks. prof. dr hab. Radosław Chałupniak) w oparciu o przygotowane pomoce i wskazania (regulamin praktyk, konspekt zajęć, kwestionariusz hospitacyjny).

Muzykologia: Praktyki studenckie na studiach licencjackich kierunku muzykologii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego prowadzone były zgodnie z Instrukcją dotyczącą praktyki studentów muzykologii. Opiekunem praktyk była mgr Gabriela Czurlok. Praktyka w okresie studiów licencjackich obejmuje 150 godzin i przebiega według następującego schematu:

1. Praktyka opiekuńczo – wychowawcza wynosi 30 godzin, realizowana w II semestrze
2. Praktyka ciągła wynosi 30 godzin, realizowana w miesiącu wrześniu po ukończeniu II roku studiów licencjackich
3. Praktyka śródroczna wynosi 90 godzin, realizowana w III, IV i V semestrze

W roku akademickim 2014/2015 wszyscy studenci odbyli praktyki w Publicznej Katolickiej Szkole Podstawowej SPSK oraz w Publicznym Katolickim Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich przy ulicy Plebiscytowej 5 w Opolu.

Studenci III roku odbyli ostatnią część praktyk śródrocznych obejmującą 30 godzin, zrealizowaną w V semestrze. Każdy student zobowiązany był do 28 godzin hospitacji oraz 2 godzin samodzielnego prowadzenia zajęć lekcyjnych. W rezultacie plan został zrealizowany przez grupę metodyczną, która obejmowała 9 osób. Studenci hospitowali jak również prowadzili lekcje we wszystkich klasach szkoły podstawowej oraz w I i II klasie gimnazjum. Samodzielne prowadzenie lekcji przez studentów odbywało się zawsze w obecności nauczyciela – opiekuna. W czasie praktyk studenci zobowiązani byli również do prowadzenia tzw. „Zeszytu praktyk”, w którym wpisywali przeprowadzone hospitacje oraz konspekty własnych lekcji. Nauczycielem prowadzącym grupę metodyczną była pani mgr Agnieszka Karaźniewicz.

Studenci I roku uczęszczali na praktyki opiekuńczo-wychowawcze obejmujące 30 godzin, realizowanych w II semestrze. W rezultacie plan został przeprowadzony przez grupę

metodyczną, która obejmowała 6 osób. Studenci prowadzili obserwacje, czynnie włączali się w prowadzenie zajęć w świetlicy szkolnej jak również zaznajamiali się z dokumentacją szkolną. W czasie praktyk studenci zobowiązani byli do prowadzenia tzw. „Zeszytu praktyk”, w którym wpisywali przeprowadzone hospitacje. Nauczycielem prowadzącym grupę metodyczną była s. Mariola Lerch.

Nauki o rodzinie: Praktyki studentów Nauk o Rodzinie funkcjonują jako integralna część nabywania umiejętności i kompetencji w toku podejmowanych studiów zgodnie z zalecaniami ministerialnymi zapisanymi w podstawie programowej. Dla studentów I-stopnia przewidziane są po drugim roku studiów ciągłe praktyki wakacyjne w wymiarze 2 x 50 godz. W dwóch, odrębnych placówkach instytucji pomocowo-socjalnych. Natomiast studenci II-stopnia studiów po pierwszym ich roku, w trakcie wakacji mają 50 godz. praktyki ciągłej, także w placówkach instytucji pomocowo-socjalnych. Koordynacją skierowań na praktyki i stroną formalną zajmuje się Centrum Edukacji Ustawicznej UO Zakład Praktyk. Studenci w porozumieniu z kierownikami tych placówek, w których chcą odbyć praktyki zgłaszają się do Zakładu Praktyk, który przesyła umowę do konkretnej instytucji podejmującej się przyjąć Praktykanta. Po podpisaniu umowy, wyznaczeniu terminu praktyk studenci odbywali swą praktykę zgodnie z wyznaczonym regulaminem praktyk. Po odbyciu praktyki otrzymali opinię z odbycia praktyk, na której znajduje się dość precyzyjny opis ich postawy w trakcie praktyk, a także ocena ich zaangażowania. Opinia ta stanowiła podstawę do wystawienia oceny, potwierdzonej w indeksie przez koordynatora praktyk Instytutu Nauk o Rodzinie. W roku akademickim 2014/2015 na I st. studiów praktykę podjęło 16 osób i odbyło dwie 50-godzinne praktyki w takich instytucjach, jak: Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Poradnie Rodzinne, Domy Matki i Dziecka, Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy, Sądów Rejonowe, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Domy Pomocy Społecznej. Natomiast na II st. studiów ciągłą praktykę wakacyjną podjęło 10 osób, odbywając jedną 50-godzinną praktykę w takich instytucjach jak np.: Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Ośrodek Readaptacji Społecznej, Zakład-Opiekuńczo-Lecznicy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Okręgowy, Świetlica Socjoterapeutyczna. Wszyscy studenci I i II st. otrzymali zaliczenia, większości na ocenę bardzo dobrą. Świadczy to o ich zaangażowaniu i merytorycznym przygotowaniu do podejmowania zadań wyznaczonych im przez opiekunów praktyk w poszczególnych instytucjach pomocowo-socjalnych.

Kultura śródziemnomorska: w roku akademickim 2014/2015 nie przeprowadzono praktyk, gdyż nie realizowano studiów na roku II, na którym są one przewidziane.

Wnioski

1. Istotnym mankamentem organizacji praktyk szkolnych jest przewidziana z góry minimalna liczba studentów, którzy biorą w nich udział. Ta liczba (minimalnie 12 studentów) sprawia, że zdarzają się często problemy z pomieszczeniem tak dużej grupy w salach szkolnych. Postuluje się zmniejszenie tej minimalnej liczby do 5–7 studentów.
2. Założenia ogólne wynikające z Instrukcji Praktyki Studentów Muzykologii zostały zrealizowane na różnym poziomie. Warto jednak wskazać na bardzo dobrą współpracę pomiędzy nauczycielami prowadzącymi grupy metodyczne, studentami oraz opiekunem praktyk.
3. Wydaje się, że wypracowana procedura i standardy realizacji praktyk na kierunku nauki o rodzinie spełniają w stopniu zadawalającym oczekiwania studentów i przyjmujących ich na

praktyki instytucji pomocowo-socjalnych.

4. W ocenie ankietowej praktyk zdecydowana większość studentów (ok. 80%) pozytywnie ocenia ich organizację, przebieg i celowość.

Badanie losów absolwentów

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Komisja zwróciła się do Akademickiego Centrum Karier w sprawie udostępnienia wyników badań przeprowadzonych przez ACK w minionym okresie. Otrzymano zestawienie z badań przeprowadzonych w 2014 r. (tzw. edycja 2014), która obejmowała absolwentów z roku 2013 (badanie w rok po ukończeniu studiów). ACK poinformowało jednocześnie, że nie ma badanych z 2011, bo jest ich jedynie kilkaset w skali uczelni.

Z udostępnionego zestawienia wynika, że w badaniu wzięło udział jedynie 14 osób z Wydziału Teologicznego, w tym: 1 absolwent licencjackich studiów z muzykologii, 5 absolwentów licencjackich studiów na kierunku nauki o rodzinie i 8 absolwentów uzupełniających magisterskich studiów na kierunku nauki o rodzinie. Przy liczbie 97 absolwentów w roku 2013, badaniu poddało się więc jedynie 14% ogółu absolwentów. Gdyby uwzględnić wyłącznie absolwentów nauk o rodzinie, wówczas otrzymujemy większą reprezentatywność tych badań.

Spośród wszystkich badanych absolwentów 40% zadeklarowało, że doszkała się w swoim kierunku, jednak poza wyższą uczelnią. Połowa zadeklarowała, że nie doszkała się.

Na pytanie o wykonywaną pracę po studiach, 50% zadeklarowało pracę zgodną z kierunkiem wykształcenia, 20% – pracę niezwiązaną z ukończonym kierunkiem, zaś 30% – zadeklarowało, że nie pracuje. Przy czym nikt z ankietowanych nie pracuje za granicą i nie prowadzi własnej firmy.

Na pytanie o doświadczenie zawodowe jedynie 20% zadeklarowało ich nabycie poprzez bezpłatne praktyki i staże, a 20% przez wolontariat. Prawie 86% zadeklarowało, że w okresie badania (rok po ukończeniu studiów) mieszka w rodzinnej miejscowości. 100% ankietowanych i pracujących odpowiedziało, że zarabia do 1500 zł netto.

Na pytanie „Jak bardzo jesteś zadowolona/zadowolony ze swojej sytuacji zawodowej?”, 25% wyraziło zdecydowane niezadowolenie, a 12,5% niezadowolenie, zaś 25% zadowolenie, a 37,5% ani zadowolenie, ani niezadowolenie. Nie było ani jednej odpowiedzi, która by deklarowała zdecydowane zadowolenie. Na pytanie „Co zamierzasz robić w ciągu najbliższego roku w kontekście kariery zawodowej i spraw z nią związanych?” 57% zadeklarowało chęć poszukiwania pracy związanej z ukończonym kierunkiem studiów, a prawie 29% poszukiwania pracy niekoniecznie związanej z ukończonymi studiami. Przy czym na pytanie „Jak oceniasz swoje możliwości znalezienia pracy związanej z kierunkiem ukończonych studiów” 50% uznało je za raczej trudne, 40% nie potrafiło tego ocenić. Z kolei na podobne pytanie, ale dotyczące pracy niezwiązaną z kierunkiem ukończonych studiów, 50% uznało to za trudne lub raczej trudne. 20% uznało to za łatwe. Zbliżone proporcje odpowiedzi pojawiają się w odpowiedziach na pytania o możliwości znalezienia pracy w Opolu lub poza Opolem w województwie opolskim. Na to samo pytanie w odniesieniu do rodzinnej miejscowości i pracy związanej z kierunkiem studiów odpowiedzi „bardzo trudne” lub „raczej trudne” stanowią łącznie 90%, zaś w przypadku pracy niezwiązaną z odbytymi studiami – 80%. Generalnie więc absolwenci oceniają swoją sytuację na rynku pracy za dość

trudną. Interesujące jest jednak, że na pytanie „Jak oceniasz swoje możliwości znalezienia pracy za granicą?” w przypadku, gdy chodziło o pracę związaną z kierunkiem ukończonych studiów 40% uznało to za „raczej łatwe” lub „bardzo łatwe”, a w odniesieniu do pracy niezwiązanej z kierunkiem studiów odpowiedzi „raczej łatwe” lub „bardzo łatwe” wypadło 30%.

Na pytanie „Czy uważasz, że studia odpowiednio przygotowały cię do pracy zawodowej?” 40% uznało, że „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”, zaś 50% „raczej nie”.

Podsumowując: Uzyskane wyniki należy interpretować wyłącznie w odniesieniu do studentów nauk o rodzinie. Pokazują one z jednej strony niełatwą sytuację absolwentów tego kierunku na rynku pracy, gdyż ok. 50% uznaje za trudne znalezienie pracy. Z drugiej strony bez pracy pozostaje ok. 30%, przy czym nie podano powodów tego stanu rzeczy (mogą to być zarówno trudności w znalezieniu pracy, jak i zwykła niechęć pracowania, czyli świadoma decyzja). Wszyscy pracujący plasują się w najniższym pułapie wysokości zarobków. Wykonują zatem pracę niskopłatną, co z pewnością nie sprzyja zadowoleniu z pracy. Tym można też uzasadniać wysoki odsetek tych, którzy nadal poszukują pracy (prawie równoznaczny z odsetkiem pracujących). Niewielka jest mobilność absolwentów, bowiem zdecydowana większość przebywa w miejscu swego pochodzenia, które z kolei słabo jest oceniane pod kątem możliwości zdobycia pracy. Na dość przeciętnym poziomie wypada ocena studiów pod kątem przygotowania do pracy zawodowej. Połowa absolwentów wystawia ocenę negatywną, co stanowi poważny sygnał ostrzegawczy dla rady programowej kierunku.

Wnioski

1. Rada Programowa kierunku nauki o rodzinie winna uwzględnić wyniki badań w optymalizacji programu studiów, zasięgając szerszej opinii studentów i absolwentów.
2. Należałoby zmodyfikować program i przebieg odbywania praktyk i staży zawodowych, w tym wykorzystać możliwości zorganizowania takich staży ze środków NCBiR, co podniosłoby kwalifikacje zawodowe absolwentów.
3. Konieczna wydaje się także lepsza promocja studiów, tak by w świadomości pracodawców absolwent kierunku nauki o rodzinie nie pozostawał kimś „anonimowym”.

Uzyskiwanie opinii absolwentów wydziału o przebiegu odbytych studiów

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

W roku akademickim 2014/2015 Akademickie Centrum Karier opracowało we współpracy z wszystkimi wydziałami UO stosowną ankietę, która była dostępna dla absolwentów roku akademickiego 2014/2015 pod adresem <http://uni.opole.pl/jakosc>. Działania podjęte na Wydziale obejmowały:

- 1) na stronie internetowej wydziału zamieszczono zaproszenie skierowane do absolwentów, zachęcające do wypełnienia ankiety,
- 2) w ww. zaproszeniu umieszczono link do wspomnianej ankiety,
- 3) prowadzono akcję informacyjną wśród absolwentów o dostępności ankiety (informacje przekazywano na tablicach ogłoszeniowych, ustnie w czasie obron prac dyplomowych i przez pracowników dziekanatu w czasie załatwiania czynności formalnych przez

absolwentów w dziekanacie)
Wnioski
Uzyskiwanie opinii pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów
<p>Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów</p> <p>Komisja stwierdziła brak jednolitego i kompleksowo sformalizowanego systemu w tym względzie.</p> <p>W odniesieniu do absolwentów kierunku teologia specjalności kapłańskiej istnieje pozawydziałowy system opiniowania absolwentów, prowadzony przez Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej. Uzyskiwane tą drogą opinie przekazywane są władzom Wydziału na posiedzeniach Rady Seminaryjnej, której członkami z urzędu są dziekan i jeden z prodziekanów. W stosunku do absolwentów kierunku teologia specjalności katechetyczno-pastoralnej istnieje podobny system wobec osób zatrudnionych jako nauczyciele religii. Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej prowadzi monitoring kariery zawodowej nauczycieli religii, w tym również opiniując ich kompetencje zawodowe w oparciu o protokół hospitacji zajęć.</p> <p>W przypadku kierunku nauki o rodzinie przedstawiciele rady programowej tego kierunku kontaktują się z podmiotami zewnętrznymi raz w roku w celu weryfikacji jakości kształcenia. Konsultacje mają na celu zbadanie przygotowania zawodowego zarówno studentów odbywających praktyki zawodowe, jak i absolwentów obydwóch poziomów studiów, tj. I i II stopnia. W konsultacjach dotyczących przygotowania zawodowego studentów odbywających praktyki zawodowe przedstawiciele rady programowej ściśle współdziałają z opiekunem zawodowych praktyk studenckich. W roku akademickim 2014/2015 przeprowadzono konsultacje z następującymi podmiotami: Fundacja Ochrony Życia w Opolu, Hospicjum i Ośrodek Medyczny Samarytanin w Opolu, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Opolu, Dom Matki i Dziecka w Opolu, Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej w Opolu, Ośrodek Leczenia Uzależnień w Opolu. Aktualnie trwają prace nad analizą wyników i opracowaniem sprawozdania.</p>
Wnioski
<p>Istnieje konieczność ustanowienia całościowego i sformalizowanego systemu uzyskiwania opinii pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów. Ze względu na specyfikę każdego z realizowanych na Wydziale kierunków, rady programowe poszczególnych kierunków powinny opracować stosowne ankiety, skierowane do pracodawców.</p>
Propozycje działań na rzecz poprawy jakości kształcenia